

A Pécsi Ítéltábla Pécsett, a 2012. évi február hó 10. napján megtartott nyilvános ülés alapján meghozta az alábbi

v é g z é s t :

A másodfokú bíróság az életveszélyt okozó testi sértés büntettének kísérlete miatt a **vádlott** ellen indult büntetőügyben a Tolna Megyei Bíróság 8.B.65/2011/18. számú ítéletét helybenhagyja.

A kiszabott szabadságvesztés tartamába beszámítja az elsőfokú bíróság ítéletének kihirdetésétől a mai napig előzetes fogvatartásban töltött időt is.

Megállapítja, hogy a másodfokú eljárásban felmerült 5.600 (ötezer-hatszáz) forint bűnügyi költséget az állam viseli.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a vádlott és védője jelentett be fellebbezést enyhébb jogkövetkezmények alkalmazása végett.

A Pécsi Fellebbviteli Főügyészség az átiratában az elsőfokú bíróság ítéletének a helybenhagyását indítványozta.

A másodfokú bíróság a jogorvoslatokkal megtámadott határozatot - a Be.348.§ (1) bekezdése alapján - az azt megelőző bírósági eljárással együtt bírálta felül.

Ennek során az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást - figyelemmel a Be.352.§ (1) bekezdés a) pontjában írtakra - az iratok tartalma alapján mindössze azzal egészítette ki, hogy a vádlott korábbi, a Szekszárdi Városi Bíróság 6.B.471/2010/6. szám alatti elítélésére a Btk.170.§ (2) bekezdésében meghatározott és a (7) bekezdés I. fordulata szerint minősülő testi sértés vétsége miatt került sor.

Az ekként kiegészített tényállás most már mentes a Be.351.§ (1) bekezdésében felsorolt megalapozatlansági hibáktól és hiányosságoktól: az a vádlott

védekezésével szembenálló részében is a bizonyítékok indokolt és okszerű mérlegelésén alapul.

Az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást igen részletesen, a perrendi szabályok szem előtt tartásával folytatta le, oly módon, hogy az ügy ténybeli és jogi megítéléséhez szükséges adatokat maradéktalanul feltárta.

Helyesen járt el, amikor a bizonyítékok számbavételekor mindenekelőtt az előterjesztett védekezés tartalmi hiteltelenségére mutatott rá, így arra, hogy az eljárás különböző szakaszaiban jegyzőkönyvbe foglalt vádlotti vallomások rendkívül következetlenek és ellentmondásosak voltak. Leginkább arra visszavezethetően, hogy azokban a cselekmény tagadása, illetve a teljes, epilepsziás rohammal magyarázott emlékezetkiesés hangsúlyozása mellett a sértett bántalmazására vonatkozó elemek is helyet kaptak. A nyomozási bíró előtt megtartott ülésen ugyanis a vádlott a tettlegesség tényét elismerte, legalább annyiban, hogy hazatérése után a sértettet két alkalommal, ököllel arcon csapta.

A tárgyaláson asértett a vallomástételt - a Be.82.§ (1) bekezdés a) pontja alapján - megtagadta, így a korábbi előadásait sem lehetett felolvasással a bizonyítás anyagává tenni. Ez azonban a múltbeli történések - minden részletre kiterjedően - felderítését nem akadályozta.

Ismertté vált, hogy a sértettel kizárólag a kifogásolható életvezetésű, napi rendszerességgel alkoholt fogyasztó vádlott élt közös háztartásban, oly módon, hogy a családi ház helyiségeit közösen használták. Köztük gyakoriak voltak a hangos szóváltások és viták, mindenkor azért, mert az állandóan leittasodó vádlott az együttélés legalapvetőbb szabályait sem volt képes betartani: az édesanyjával szemben - a szomszédok által is jól hallhatóan - sokszor durva, trágár hangnemet ütött meg.

Mindez egy alkalommal, a 2010. évi április hó 21. napján büntetőeljárást eredményező tettlegességhez vezetett, ekkor a sértett - a vádlott két kézzel történő lökése folytán - nyolc napon túl gyógyuló bordatörést szenvedett.

Ilyen előzmények után került sor arra, hogy a vádlott a 2010. évi október hó 15. napjának jelentős részét ismét italboltban töltötte, ahonnan az esti órákban érkezett haza. A szomszédban lakó **tanú1** hozzávetőlegesen 20 óra 30 perc körül figyelt fel az átszűrődő kiabálásra, majd reggel arra, hogy a szemmel láthatóan megvert sértett az udvaron állva segítséget kér. Ekkor már úgy, hogy a szemhéjai lilásan elszíneződtek és megduzzadtak, míg az orrnyílásaiban beszáradt vér mutatkozott.

A vele kapcsolatba kerülő személyekkel a sértett mindvégig azt közölte, hogy a sérüléseit a vádlott bántalmazása folytán szenvedte el, elsősorban azzal, hogy őt a fürdőszobába lökte és megrugdosta. Semmi sem utalt ennek a valótlanúságára,

ahogyan teljes képtelenség lett volna annak a pusztá feltételezése is, hogy az éjszakai órákban a vádlotton és a sértetten kívül más is tartózkodhatott a szóban forgó családi házban.

Az elszenvedett sérülések keletkezési mechanizmusát, gyógytartamát és következményeit, valamint a vádlott beszámítási képességét az elsőfokú bíróság igazságügyi orvosszakértők bevonásával tisztázta.

Az így feltárt adatok bizonyító erejéről, köztük a vádlotti védekezés elvetésének az okairól meggyőző érveléssel adott számot, az indokolási kötelezettségének messzemenően eleget tett.

Tényállása a fenti - az ügy érdemét nem érintő - kiegészítéssel megalapozott, így az, a Be.352.§ (2) bekezdésében írtak szerint, irányadó volt a másodfokú eljárásban is.

E tényállásból az elsőfokú bíróság helytállóan következtetett a vádlottbüntetőjogi felelősségére.

A cselekményének a minősítése is megfelel az anyagi büntető jogszabályoknak.

A büntetőjogi jogkövetkezményeket meghatározó tényezők felsorolása - egyetlen kivételtől eltekintve - helyesen történt meg.

A vádlott vonatkozásában a *kórosság mértékét el nem érő*, az akarati és az indulati élet zavarával jellemezhető személyiségzavar és enyhe fokú, alkoholos eredetű szellemi leépülés (demencia) volt megállapítható. Mindezek azonban nem korlátozták őt a magatartása következményeinek a felismerésében, illetve e felismerésnek megfelelő cselekvésben.

A személyiségzavar önmagában nem betegség, hanem a személyiség tartós, rendellenes állapota, mely az értelmi készséget nem érinti, legfeljebb akarati vagy cselekvőképességi zavart idézhet elő. Akár úgy is, hogy annak következtében a társadalmi alkalmazkodási képesség hiányossá válhat.

A Btk.24.§ (1) bekezdése a kóros elmeállapot példálózó felsorolásában említi a személyiségzavart. Ez azonban semmiképpen sem jelenti azt, hogy az elkövető pszichopátiája minden esetben - önmagában, feltétlenül - a beszámítási képességet kizáró, vagy azt korlátozó tényező lenne. Ilyen tényezőként akkor jelentkezik, ha a pszichopátia talaján - orvosszakértő által igazoltan - elmebetegség, gyengeelméjűség vagy tudatzavar alakult ki.

A jelen ügyben erről szó sem volt: a személyiségzavar mellett mindössze enyhe fokú, alkoholos eredetű leépülést lehetett diagnosztizálni.

Ugyanakkor az ítélkezési gyakorlat egységes abban, hogy a kórosság mértékét el nem érő személyiségzavar a büntetés kiszabásakor általában még enyhítő körülményként sem vehető figyelembe. Az ettől eltérő felfogás ellenkeznék az elmekórtan alapvető álláspontjával, illetve jogpolitikailag is káros következményekkel járna, mivel a bűnelkövetők olyan kategóriájával szemben vezetne indokolatlanul enyhe büntetés kiszabásához, ahol erre ténylegesen nincs indok (Az élet és testi épség büntetőjogi védelméről szóló 15. számú Irányelv IV/4. pontja).

A vádlott a közeli hozzátartozóját, a 75 esztendőes édesanyját bántalmazta, oly módon, hogy a sértettet a mosdókagylónak lökte, majd őt a fején és a combján, nagy és közepes erővel, megrugdosta. Márpedig ennek a büntetőjogi tilalmazottságával, erkölcsileg mélyen elítélendő voltával, az enyhe fokú szellemi leépülése ellenére is nyilvánvalóan tisztában kellett lennie.

Ezért a másodfokú bíróság az enyhítő körülmények köréből a torzult személyiség szerkezetre és a szellemi leépülésre való utalást mellőzte.

A vádlott e bűncselekményt a 2010. évi LVI. törvény hatálybalépése után követte el, így a határozott ideig tartó szabadságvesztés kiszabásakor - ahogyan arra az elsőfokú bíróság is helytállóan hivatkozott - vele szemben a büntetési tétel közép mértéke volt az irányadó (Btk.83.§ (2) bekezdés). Ez a jelen esetben: öt év.

Az ügyben - a vádlott megrendült egészségi állapotával, daganatos megbetegedésével szemben - a súlyosító körülmények nagyobb száma és meghatározó jellege érvényesült. Ezért a büntetési tétel közép mértékénél *lényegesen* rövidebb szabadságvesztés kiszabására nincs törvényes indok és lehetőség: az, illetve a hasonló tartamban megállapított közügyektől eltiltás alkalmas a Btk.37.§-ában megfogalmazott célok elérésére.

Következésképpen a másodfokú bíróság az enyhítést célzó jogorvoslati kérelmeket nem találta megalapozottnak.

Az egyéb rendelkezések is törvényesnek bizonyultak, ezért a másodfokú bíróság - a Be.371.§ (1) bekezdése alapján - az elsőfokú bíróság ítéletét helyben hagyta; mégis azzal a pontosítással, hogy a szabadságvesztés végrehajtási fokozata helyesen a *Btk.43.§ a)* pontján alapul.

A kiszabott szabadságvesztés tartamába - a Btk.99.§ (1) bekezdése értelmében - az előzetes fogvatartásban töltött időt be kell számítani.

A vádlott személyes költségmentességben részesült, ekként a Be.74.§ (3) bekezdés c) pontjában írtak szerint a kirendelt védő díját az állam viseli. A Be.381.§ (1) bekezdése keretében a másodfokú bíróság erről rendelkezett.

P é c s, 2012. február 10.

Dr.Krémer László s.k. a tanács elnöke, Dr.Túri Tamás s.k. előadó bíró, Dr.Halász Etelka s.k. bíró

A Tolna Megyei Bíróság 8.B.65/2011/18. számú ítélete a Pécsi Ítéltábla Bf.II.335/2011/7. számú végzése folytán a 2012. évi február hó 10. napján jogerőre emelkedett és végrehajthatóvá vált.

.Krémer László s.k.
a tanács elnöke